

[Udenrigsministeren]

man naturligvis opmærksomt fulgt den fortsatte og til tider ganske omfattende debat i offentligheden om atomvåbenfri zoner. Jeg tror dog, det er rigtigt at konstatere, at der ikke siden 1981 er taget egentlige nye initiativer i sagen. Den nye svenske regering har således i alt væsentligt bekræftet den hidtidige svenske politik, hvad angår et atomvåbenfrit Norden.

Den svenske regering har imidlertid i december 1982 taget et nyt initiativ vedrørende det forslag om oprettelse af en atomvåbenfri zone i Centraleuropa som ny tillidskabende foranstaltning mellem Øst og Vest, der i sin tid blev fremsat af Palmekommissionen. I den pågældende zone, der forudses at strække sig fra Centraleuropa til de to alliancers nordlige og sydlige flanker i en bredde på 150 km på hver side af skillelinjen gennem Europa, må der ikke findes taktiske atomvåben, og der må heller ikke oplagres atomvåben eller foretages forberedelser til opstilling af atomvåben i zonen. Fra svensk side har man ved præsentationen af forslaget over for de øvrige europæiske lande, USA og Canada understreget, at man foreløbig kun har villet sondere de pågældende landes holdning til denne tanke.

Sigtet med det svenske forslag er, som allerede nævnt, i en situation med spænding mellem Øst og Vest på det nukleare område at få gennemført foranstaltninger, der vil kunne bidrage til at forøge tilliden mellem de to parter og dermed eventuelt bidrage til at skabe bevægelighed i de efter svensk opfattelse mere eller mindre fastlåste våbenkontrolforhandlinger på det nukleare område. Endvidere er formålet angiveligt at søge at skabe en debat om de taktiske atomvåbens rolle i Europa.

I en udtalelse umiddelbart efter forslaget fremkomst og senere under bilaterale drøftelser med den svenske udenrigsminister har jeg gjort rede for regeringens foreløbige holdning til forslaget. Jeg har herunder givet udtryk for, at vi også fra dansk side tillægger tillidskabende foranstaltninger stor betydning. Jeg har samtidig fremhævet, at vor endelige reaktion må afhænge af holdningen hos de centraleuropæiske lande, der er direkte berørt af forslaget, ligesom også vore NATO-partners indstilling vil få betydning i vore overvejelser.

På den anden side har jeg på linje med repræsentanter for en række andre vesteuropæiske lande peget på, at forslaget gennemførelse alene vil betyde en flytning af de omhandlede meget mobile våben og ikke en reduktion, ligesom det i øvrigt ikke medfører garanti imod anvendelse af kernevåben.

Det samme gælder, og det i endnu højere grad, det forslag om en udvidet zone, hvorved man fra sovjetisk side har besvaret det svenske forslag. Det er da også værd at notere, at dette sovjetiske forslag er blevet afvist som uacceptabelt fra alle sider i Forbundsrepublikken.

Det er regeringens opfattelse, at det såvel for forslaget om en atomvåbenfri zone i det nordiske område som for det svenske initiativ om en atomvåbenfri zone i Centraleuropa og også for det fra bl.a. bulgarsk og græsk side stillede forslag om en kernevåbenfri zone på Balkan gælder, at en for stærk koncentration omkring disse forslag på nuværende tidspunkt vil kunne få en uheldig og forsinkende indflydelse på INF-forhandlingerne i Genève.

Alle kræfter bør nu samles om at sikre et positivt resultat af disse forhandlinger. Vi vil ikke virke for, at der i Genève stilles krav om alt eller intet. Andre fornuftige løsninger må prøves. Kommer der et positivt udfald af forhandlingerne i Genève, er der dermed skabt bedre forudsætninger for en konstruktiv behandling af de forskellige forslag om atomvåbenfri zoner i Europa.

Forhandling

Lasse Budtz (S):

Først vil jeg gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen.

Socialdemokratiet er enigt med ministeren om, at det bedste naturligvis ville være, at der overhovedet ikke blev opstillet en eneste vestlig mellemdistanceraket, og at alle sovjetiske blev fjernet. Dette er desværre en helt urealistisk mulighed, hvad ministeren selv tilkendegiver, i hvert fald indirekte, og der må derfor med ministerens egne ord udforskes andre løsningsmodeller.

Jeg glæder mig også over, at ministeren så klart fastslår i dag, at nulløsningen ikke er og aldrig har været et ultimatum. Vi kan dog sikkert blive enige om, at sådan er den blevet fremstillet af mange vestlige politikere med